

TISKOVÁ ZPRÁVA

Vodárenská věž a holubovský mlýn nominovány na Cenu Národního památkového ústavu Patrimonium pro Futuro za Jihočeský kraj

České Budějovice, 16. května 2017

NPÚ vyhlašuje letos již čtvrtým rokem Cenu Národního památkového ústavu Patrimonium pro futuro s podtitulem Společenské ocenění příkladů dobré praxe. Smyslem ceny je vyzdvihnout zásluhy o záchranu kulturních památek, významné objevy a nálezy, kvalitní opravy či restaurování, zdařilé prezentace kulturního dědictví a zároveň ocenit ty, kteří se o úspěšné dílo zasloužili. Za Jihočeský kraj je v kategorii „prezentace hodnot“ nominována expozice věnovaná historii městského zásobování vodou ve vodárenské věži v Českých Budějovicích a v kategorii „záchrana památky“ mlýn v Holubově.

Smyslem Ceny Národního památkového ústavu Patrimonium pro futuro je upozornit na pozitivní příklady a příběhy v oblasti památkové péče, ukázat, co se povedlo, a ocenit ty, kteří se o to zasloužili. Komise odborníků vybrala na každém ze čtrnácti územních odborných pracovišť NPÚ dva krajské vítěze, které nominovala do celostátního kola, a to v jedné ze čtyř kategorií (obnova památky, restaurování; objev, nález roku; prezentace hodnot; záchrana památky).

Za Jihočeský kraj je v kategorii „prezentace hodnot“ nominována expozice věnovaná historii městského zásobování vodou ve vodárenské věži v Českých Budějovicích a v kategorii „záchrana památky“ areál původně renesančního mlýna v Holubově.

Vodárenská věž v Českých Budějovicích, expozice věnovaná historii městského zásobování vodou. Kategorie: Prezentace hodnot

Původně barokní objekt vodárenské věže byl roku 1962 prohlášen nemovitou kulturní památkou. V roce 2016 byla dokončena rozsáhlá oprava exteriéru i interiéru. V souvislosti s ní byla vytvořena nová interaktivní expozice, která návštěvníky seznamuje s historií dodávek pitné a užitkové vody v Českých Budějovicích od středověku až po současnost.

Projekce v přízemí, inspirovaná animovanými filmy Karla Zemana, představuje způsoby práce s vltavskou vodou od založení města České Budějovice ve 13. století až po rok 1724, kdy byla u staršího Lučního mlýna za hradbami vystavěna vodárenská věž, z jejíchž zdrojů se zásobovala Samsonova kašna na náměstí. Od ní se voda rozváděla dále do některých ulic historického jádra.

V areálu vodárny je pro návštěvníky zbudována krátká naučná stezka s informacemi o historii jednotlivých vodárenských objektů a jejich funkci při zásobování vodou. V prvním a druhém patře věže je umístěna výstava fotografií vodárenských objektů. Ve třetím patře navazuje projekce nástinem vývoje vodního zásobování města v 19. a 20. století, kdy bylo třeba zajistit dostatek pitné vody pro rychle se rozvíjející město. Věž tehdy byla zvýšena na 44 metrů a byla do ní osazena dodnes dochovaná válcová nádrž o průměru 8 metrů a objemu 250 m³. Expozice návštěvníky mj. upozorňuje na nebezpečí zhoršující se kvality vody ve Vltavě a v této souvislosti se věnuje i výstavbě jímacího zařízení z čistší řeky Malše v roce 1931.

Expozice je vynikajícím příkladem možností prezentace skromně interiérově vybavené industriální architektury, intenzivně působící autenticitou dochovaných konstrukcí. Zvláštní ocenění zaslouží nápadité začlenění audiovizuální složky využívající animačního parallax efektu (2.5D), kombinace 2D pozadí s 3D objekty, doplněné stereofonní zvukovou stopou komentáře ve třech jazycích (CZ, DE, EN),

atmosférických ruchů a hudby. Expoziční využití nekonkuruje hmotné podstatě památky, přitom však významně atraktivňuje její vnímání veřejností.

Holubovský mlýn

Kategorie: záchrana památky

Areál původně renesančního mlýna v Holubově je významnou technickou památkou, která je dnes – včetně dochovaných částí vnitřního vybavení – jedním z nemnoha zachovalých svědků místního velkého rozvoje mlynářství od 16. po 20. století. V majetku českokrumlovského panství byl zmiňován již roku 1600. Mlýnice byla postavena před tímto datem. Roku 1913 budovy koupilo mlýnské družstvo, 1953 byly znárodněny, po dvou letech je převzalo do bezplatného nájmu Jednotné zemědělské družstvo Křemže a používalo je až do devadesátých let 20. století jako sklad obilí. Areál mlýna byl od devadesátých let 20. století prázdný, bez využití a bez údržby. Kulturní památkou byl areál prohlášen v roce 1999.

Postupnou degradaci areálu se podařilo zvrátit v roce 2014, kdy mlýn koupila rodina Šímová. Spolu se zkušeným projektantem (Ateliér Heritas, Ing. Lubor Gregora) okamžitě začala s citlivou rekonstrukcí. Byly odstraněny nálety, vyčištěny budovy, zajištěny statické poruchy zdí, následovaly opravy podlah mlýnice, střech, oken, náhonu pod elektrárnou a fasád hlavní budovy. Dřevěné prvky v interiérech byly z větší části konzervovány, novými byly nahrazeny jen v místech statické nutnosti. V prosinci 2016 byla zprovozněna malá elektrárna využívající Francisovu trubínu z roku 1929. V současné době se pracuje na optimalizaci provozu a funkčního využití, směřujícího jak k provozu malé vodní elektrárny užívající starší součásti vybavení, tak k prezentaci interiérů mlýnice s částečně dochovaným technickým zařízením i obytné části zařízené historickým nábytkem.

Nominace na Cenu NPÚ Patrimonium pro futuro za rok 2016 hodnotí odborníci a vybírají vítěze v jednotlivých kategoriích, vy máte možnost zvolit si svého favorita v on-line hlasování. Počin s největším počtem hlasů obdrží cenu veřejnosti [Památky děkují](#).

Cena Patrimonium pro futuro, kterou Národní památkový ústav vyhláší jako příspěvková organizace ministerstva kultury pověřená záchranou a rozvíjením hodnot památkového fondu na území České republiky, hodnotí úspěšné počiny v oblasti památkové péče dokončené v předešlém roce.

Do hodnocení se může zapojit také veřejnost. Formou on-line hlasování na stránkách NPÚ vybírají účastníci z nominovaných počinů ten, který je nejvíce zaujal. Při slavnostním udílení potom získává cenu veřejnosti Památky děkují. O termínu spuštění on-line hlasování budeme informovat samostatnou tiskovou zprávou.

Kontakty:

Ing. arch. Naděžda Pálková, vedoucí odboru památkové péče, NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, palkova.nadezda@npu.cz, mob. 724 924 931.

Bc. Eva Neprašová, kancelář ředitele, NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, neprasova.eva@npu.cz, mob. 777 454 383.

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je v Jihočeském kraji naplňovat poslání odborné instituce památkové péče dané zejména zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Českých Budějovicích zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu a vydává řadu publikací, provádí archeologické průzkumy, věnuje se edukačním aktivitám a provozuje galerii na Senovážném nám. 6 v Českých Budějovicích.

www.npu.cz/uopcb